

Onderwerp Innovatie schuldhulpverlening 2017

Steller G.J.A. Jonkman

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 55 11 Bijlage(n) -
Datum - **2 MAART 2017** Uw brief van

Ons kenmerk 6195535
Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

U hebt naar aanleiding van het behandelen van de begroting 2015 de motie Goede Gieren aangenomen. Met deze motie verzocht u ons nieuwe (experimentele) werkwijzen bij schuldhulpverlening, zoals de Goede Gieren-aanpak, te verkennen. Op dit verzoek hebben wij positief gereageerd.

Schuldproblemen bij burgers vormen een ernstige belemmering voor het vinden en behouden van werk, voor maatschappelijke participatie en voor het oplossen van achterliggende problematiek. Schulden veroorzaken stress, die het gedrag van mensen ontregelt. In de meeste gevallen kunnen we aan burgers met schuldproblematiek een afdoende werkend aanbod van schuldhulpverlening bieden. Er zijn echter burgers die vanwege verschillende (bureaucratische of juridische) belemmeringen toch vastlopen in de reguliere schuldhulpverlening. Om die reden zijn we in 2015 begonnen met de uitvoering van de pilot Innovatie schuldhulpverlening. We wilden voor deze burgers alternatieve aanvullende schuldhulptrajecten opstarten en uitval proberen te voorkomen.

In deze brief gaan wij in op de evaluatie en het vervolg van de pilot. Daarnaast gaan we in op de proef met een anoniem schuldhulpspreekuur van de Groningse Kredietbank (GKB) en de berichtgeving en vragen omtrent de verschuldigde rente op sociale kredieten.

Pilot Innovatie schuldhulpverlening 2015/2016

Leidend beginsel in de pilot was dat niet zozeer de consequenties dragen voor het onverantwoordelijke gedrag in het verleden voorop staat, maar het perspectief op de toekomst. Daarbij moet het nemen van initiatief door de burger (gedragsverandering) lonen, ook op de korte termijn. We maakten bij onze aanpak gebruik van eigen plannen van de burger, waarbij wij in samenwerking met de Goede Gieren organisatie en het WIJ-team de (professionele) ondersteuning organiseerden. We hebben onderzocht of we de oplossingsmogelijkheden voor schuldproblematiek (de gereedschapskist voor schuldhulpverleners) konden uitbreiden. Doel van de aanpak was ook om hoge maatschappelijke kosten te voorkomen.

De pilot heeft gelopen van juni 2015 tot december 2016. In 20 huishoudens zijn schuldhulptrajecten op basis van maatwerkplannen opgestart. De helft van de in

behandeling genomen huishoudens betrof jongeren in begeleiding bij de eurocoach. Het ging hier om jongeren tot 24 jaar die vanwege schuldproblemen waren vastgelopen in werk, studie of uitkeringssituatie. Daarnaast zijn wij met huishoudens van inwoners van de wijk Lewenborg aan de slag gegaan. Hier betrof het huishoudens die normaal gesproken niet in een minnelijke schuldregeling kunnen worden opgenomen vanwege juridische en bureaucratische belemmeringen.

In alle cases zagen we dat mensen persoonlijke problemen hadden, zoals passief of opportunistisch gedrag en/of psychische klachten. Ook constateerden we dat meerdere systeemproblemen (regels en procedures) een belemmering voor schuldhulp vormden, maar dat gold ook voor studie en werk. Professionals kregen hierdoor met verschillende dilemma's te maken.

Hoewel in alle gevallen maatwerkplannen zijn opgesteld en bepaalde positieve stappen zijn gezet, zijn sommige zaken dermate complex gebleken dat niet altijd een structurele oplossing voorhanden was. Echter, omdat we in het merendeel van de gevallen door maatwerk, tijd en aandacht wel de in eerste instantie onoplosbaar geachte belemmeringen konden wegnemen en succesvolle schuldhulptrajecten als budget-coaching, budgetbeheer, minnelijke schuldregeling, WSNP en beschermingsbewind konden opstarten, beoordelen we de resultaten van de pilot als overwegend positief. Verschillende van de in behandeling genomen cases worden overigens nog actief begeleid.

Aan de hand van de aanbevelingen uit de evaluatie gaan we de werkbare effectieve onderdelen van deze aanpak overnemen in onze standaard werkwijze, zoals het doorontwikkelen van de eurocoaching en het verbreden van de inzet van het jongerenkrediet, het inrichten van een maatwerkroute en het werken met maatwerkplannen.

Pilot Innovatie schuldhulpverlening 2017

Omdat we als gemeente mensen met moeilijk op te lossen schulden perspectief willen bieden, gaan we in april van dit jaar een vervolgpilot innovatie schuldhulpverlening starten. We richten ons in de nieuwe pilot, die een jaar zal duren, opnieuw op jongeren, maar ook op gezinnen met kinderen. In deze pilot gaan we verder op zoek naar innovatieve maatwerkoplossingen.

In de voorgaande pilot is gebleken dat inzet van het jongerenkrediet structurele oplossingen bood voor jongeren. We willen in de nieuwe pilot het jongerenkrediet nog breder gaan inzetten, niet alleen om schulden volledig over te nemen, maar ook om bij de aanwezigheid van hogere schuldenlasten aan schuldeisers een schuldsaneringsvoorstel te kunnen doen (d.w.z. een gedeeltelijke afbetaling van de schulden tegen finale kwijting). We zoeken daarnaast in samenspraak met de betrokken uitkeringsinstanties de grenzen op van de wettelijke regels teneinde jongeren (terug) naar school te leiden om hen een startkwalificatie te laten behalen.

We willen verder meer snelheid gaan brengen in het schuldhulpproces door belemmerende schulden, zoals CJIB boetes, over te nemen. Maar ook gaan we burgers op een andere manier benaderen, door goed gedrag en positieve stappen te belonen. Hiervoor gaan we een perspectieffonds instellen. We gaan gebruikmaken van nieuwe communicatiemiddelen die passen bij de specifieke doelgroep, zoals social media en

WhatsApp. En we gaan verder met het verkennen van mogelijkheden van alternatieve afbetaling van schulden, door een beroep te doen op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van relevante schuldeisers. Bij het zoeken naar oplossingen maken we indien nodig gebruik van een maatschappelijke kosten en baten analyse. Door effectieve schuldhulptrajecten worden hoge (maatschappelijke) kosten bespaard (zoals kosten van maatschappelijke opvang door het voorkomen van een uithuiszetting, maar ook uitkeringskosten door het voorkomen van baanverlies, waardoor er bovendien financiële ruimte blijft bestaan om schulden (deels) af te lossen). Deze argumentatie gebruiken we om instanties en/of schuldeisers over de streep te trekken akkoord te gaan met onze (afbetalings)voorstellen.

In november 2015 hebt u het Plan schuldhulpverlening 2016-2020 vastgesteld. In dit plan wordt als een van de nieuwe initiatieven, waarbij we meer dan voorheen burgers keuzevrijheid geven en maatwerk bieden, de innovatie schuldhulpverlening genoemd. De nieuwe pilot is een uitvloeisel van dit initiatief.

Anoniem telefonisch schuldhulpspreekuur GKB

Parallel aan de pilot hebben we naar aanleiding van een vraag van de raad het initiatief voor een anoniem telefonisch schuldhulpspreekuur genomen. We hebben in de periode september tot en met december 2016 uitgezocht of dit naast het dagelijkse open inloopspreekuur en de ingang via de WIJ-teams de drempel nog verder kon verlagen voor burgers, die hun financiële problemen op een anonieme wijze willen bespreken. Aan de hand van de ervaringen kan worden geconcludeerd dat het meldpunt geringe meerwaarde heeft. We zijn er daarom mee gestopt. We nemen de opgedane ervaringen mee bij de verdere uitrol van de nieuwe dienstverleningslijn van Inkomensdienstverlening “Een vertrouwd gezicht” en bij de opstelling van het communicatieplan van de GKB later dit jaar.

Rentetarieven sociale kredietverlening

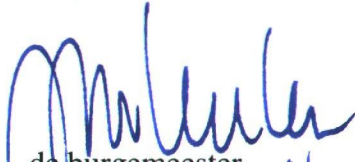
Sociale kredietverlening is vooral bestemd voor minima en andere groepen die bij een commerciële bank niet terecht kunnen. Naar aanleiding van het bericht dat de gemeente Den Haag heeft besloten de rente op sociale kredieten fors te verlagen en de vragen daarover in de vergadering van de raadscommissie W&I van 8 februari 2017 gaan we tot renteverlaging over. De GKB hanteert momenteel een (wettelijk toegestaan) rentepercentage van maximaal 10,6. Dit ligt een half procent lager dan het door de ING Bank gehanteerde percentage. We gaan de rente verlagen en willen in ieder geval een rente gaan vragen voor onze leningen die lager ligt dan die van de systeembanken. We gaan onderzoeken welke juridische en financiële consequenties verlaging van de rente tot gevolg heeft en nemen hierover vóór 1 mei 2017 een besluit. We delen u dit mondeling mee in uw vergadering van de Raadscommissie W&I van mei 2017.

Vervolg

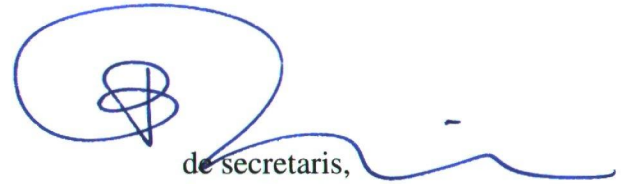
Omdat de voorgaande pilot succesvol is gebleken, gaan we verder met de vervolgpilot Innovatie schuldhulpverlening 2017.

In het tweede kwartaal van 2018 gaan we de resultaten van de nieuwe pilot middels een evaluatie beoordelen en onderzoeken of (onderdelen van) de innovatieve aanpak van schuldproblematiek kunnen worden ingebed in het totaalaanbod van de gemeente. In het tweede kwartaal van 2018 zullen wij u hierover nader informeren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten *lb*

de secretaris,
Peter Teesink